

Mr. KATA IVIĆ, Ekonomski fakultet Osijek

HRVATSKI FARMER: Program razvoja obiteljskih gospodarstava, Globus, Zagreb, 1992.

Veliki broj naših znanstvenika i istraživača sudjelovali su u izradi "Programa razvoja obiteljskog gospodarstva" — HRVATSKI FARMER. Predgovor djelu napisao je akademik Ivan Supek i osim pohvala koje upućuje autorima i stručnjacima koji su djelo napisali, prof. dr. Supek piše i "da je svuda sve veća potražnja za "zdravom" hranom. Bez kemijskih otrova koji toliko zagađuju tlo i vodu, a s više pozornosti i uvažavanja bioloških spoznaja, može se voditi suvremena poljoprivreda koja će omogućiti "zdravu" prehranu, a neće izazivati ekološke štete. Ova knjiga iznosi mnogo takvih programa kojima će seoske obitelji ne samo podmirivati svoje potrebe nego i naći prilaz do izbirljivog potrošača. Naše je najveće bogatstvo zemlja i more. O tome kako ćemo to koristiti, ovisi naše buduće blagostanje".

Prof. dr. Ivo Vajić u uvodnoj riječi za "Hrvatskog farmera" piše da je "djelo pripremljeno za naše poljodjelce koji na obiteljskim gospodarstvima ili inim površinama, proizvođačko-dorađivačkim i preradačkim objektima žele utemeljiti suvremenu tržišnu proizvodnju, odnosno djelatnost". Namjera autora je bila da ovom edicijom pridonese revitalizaciji poljoprivredne proizvodnje na obiteljskim gospodarstvima i povećanju robne proizvodnje, dorade i prerade prehrambenih proizvoda. U izradi programa razvoja sudjelovalo je 55 autora teksta i 72 autora modela. Primjena znanja i pozitivnih iskustava iz svijeta trebala bi se stvoriti učinkovita gospodarstva u hrvatskoj poljoprivredi. "Hrvatski farmer" obuhvaća 210 gospodarskih modela s naznakom potrebnih ulaganja u sva područja poljoprivredne proizvodnje, od ratarstva, stočarstva, voćarstva, povrćarstva, vinogradarstva i ribarstva, pa do pojedinih specifičnih, prehrambeno-preradbenih uslužnih programa. "Hrvatski farmer" izlazi u vrijeme kada je "pri kraju obrambeni rat Republike Hrvatske s namjerom da se donekle ublaže ne samo teške posljedice rata nego i dugogodišnjeg zapuštanja poljoprivrede i sela", tako bi knjiga trebala biti značajan poticaj razvoja suvremene obiteljske i poduzetničke poljoprivrede u Hrvatskoj.

Djelo "Hrvatski farmer" obuhvaća 20 poglavlja + dodatak (appendix) s prijevodom na engleski jezik za predgovor, uvod i sadržaj.

U prvom poglavlju: Osnove razvoja poljoprivredno-prehrambenog sustava Hrvatske prof. dr. Vajić sa suradnicima (prof. dr. V. Stipetić, dr. V. Puljiz) prikazali su: Razvoj poljoprivredno-prehrambenog sustava u funkciji zadovoljavanja prehrambenih potreba ljudi, Razvoj seljačkog i farmerskog gospodarstva u svijetu, te Razvoj seljačkog gospodarstva u Hrvatskoj.

Autori drugog poglavlja: Tržište poljoprivredno-prehrambenih proizvoda (dr. I Vajić, dr. Lj. Baban, dr. A. Kolega, dr. D. Mađerić, dr. F. Rocco, dr. N. Šodan) analiziraju: namjenu proizvoda, asortiman i kakvoću; tržište poljoprivredno-prehrambenih proizvoda; distribuciju i prodajne kanale; izvoz i uvoz hrane i tendencije u prehrani.

Treće poglavlje: Uređenje zemljišta (autori: A. Butorac, F. Tomić, V. Barbić) obuhvaća: plodnost tla i održavanje plodnosti tla, reguliranje vodnog režima tla i komasaciju kao mjeru uređenja zemljišta.

Ratarska proizvodnja (I. Kolak), stočarska proizvodnja (Z. Černy), voćarska, vinogradarska i vrtlarska proizvodnja (I. Miljković), morsko ribarstvo i marikultura (P. Cetinić, Ž. Filić), te slatkovodno ribarstvo (B. Ržaničanin, I. Aničić, K. Pažur, R. Safner, T. Treer) analizirani su i obrađeni od četvrtog do osmog poglavlja.

Proizvodnja i prerada ljekovitog i aromatičnog bilja (I. Šilješ), organsko-biološka proizvodnja hrane (J. Čížek), prerada poljoprivrednih proizvoda (T. Lovrić), ambalaža i pakiranje poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (N. Ciković), nonmiranje i kontrola kakvoće poljoprivredno-prehrambenih proizvoda (D. Matasović) obrađeni su u poglavljima 9 do 13.

Poglavlje 14 obuhvaća uslužne djelatnosti (F. Rocco) s izrađenim modelima za: trgovinu, ugostiteljstvo i turizam, tehničke usluge i energetske jedinice. Seoski turizam te arhitektura sela i seoskog gospodarstva (E. Kušen) tema je slijedećeg poglavlja (sadržaj područja, izgradnja objekata na seljačkom imanju i njegovo uređenje, glavne faze realizacije modela).

Patentne informacije i primjena patentnih informacija u 16. poglavlju razrađuju niz konkretnih primjera patenata iz područja hrane, prehrane i zaštite čovjekova okoliša (H. Pavić).

Financiranje programa, oblici poduzetničke organizacije u poljoprivredi, te poljoprivredna savjetodavna služba Hrvatske i osposobljavanje farmera zaokružuju cjelinu studije i doprinose aktualizaciji tematike i efikasnijoj primjeni.

Dvadeseto poglavlje sadrži informacijski vodič s popisom koordinatora poglavlja, modelima i njihovim autorima, te popisom državnih i drugih relevantnih institucija uključenih u izradu studije.